

УДК: 619:618.2:636.7

Сабіна Вікторівна Гудзовата, магістр

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600*

Ігор Олександрович Лашин, магістр

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600*

Людмила Володимирівна Корейба,

кандидат ветеринарних наук, доцент,

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600*

e-mail: lyudkorFLK@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-8658-1779>

Юлія Вікторівна Дуда,

кандидат ветеринарних наук, доцент,

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600*

e-mail: dudajulia1976@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-0892-0402>

КЛІНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПУТРИФІКАЦІЇ ПЛОДІВ У СОБАК

Анотація. Основними ознаками гнильного розпаду плодів у собак є збільшення частоти пульсу та актів дихання, підвищення загальної температури тіла, вимушено-лежаче положення і порушення в координації руху, зниження реакції на зовнішні подразники та слабо виражені поверхневі рефлекси, анемічність слизової оболонки ротової порожнини, больова реакція черевних стінок й флюктуація в рогах матки, виділення із статевої щілини смердючого патологічного ексудату.

Ключові слова: собаки, патологія вагітності, путрифікація, біохімічні і морфологічні показники крові.

Постановка проблеми. Народження малюків у домашнього улюбленця – серйозна відповідальність, яка цілком і повністю лягає на плечі господаря. При цьому важливим є не тільки збереження плодів, здоров'я та нормальний розвиток малюків, але й максимальне зниження ускладнень під час родів у матері. Контроль за цими процесами здійснюється ветеринарним акушерством [Ален В.Е., 1999; Дюльгер Г.П., 2002; Карпов В.А., 1990].

Патологія вагітності (аборти та їх закінчення, викидні, недоноски та інші складності виношування плодів) є досить поширеною серед самок різних видів тварин, у тому числі і собак [Матвеев Л.В., 1997; Марчук М.М., 2017].

Путрифікація – гнильне розкладання плода (плодів у багатоплідних тварин), що супроводжується сильним пригніченням загального стану, слабкими переїмами та потугами або їх відсутністю, і загрожує сепсисом. Коли мертві плоди затримуються в матці, то при проникненні через цервікальний канал анаеробної мікрофлори вони зазнають гнильного розпаду з посиленням газоутворенням у тканинах. При цьому плоди сильно здуті, внаслідок чого і набувають своєрідної форми.

Емфізема плода є наслідком проникнення ззовні через відкритий канал шийки матки гнильної (анаеробної) мікрофлори. Розкладання тканин супроводжується рясним газоутворенням. Гази накопичуються в підшкірній клітковині, внаслідок чого плід збільшується в обсязі настільки, що можливий розрив стінки матки. За відсутності лікування гнильний процес завершується загибеллю тварини від сепсису.

Мета нашої роботи полягала у вивченні особливостей клінічного прояву закінчень абортів, зокрема путрифікації у собак для своєчасної її діагностики, усунення причин та лікування.

Матеріали і методи досліджень. При надходженні хворих вагітних собак у ветеринарну клініку здійснювали їх реєстрацію та ретельний збір анамнестичних даних.

Діагностика хвороб вагітності здійснювалася методом спостереження за поведінкою тварини, пальпації – для визначення стану матки, об'єму черева та його чутливості.

Клінічні дослідження проводили у відповідності до загальноприйнятих методів: збір анамнезу, загальний клінічний огляд з проведенням пальпації, перкусії, аускультатії та термометрії. При необхідності застосовували спеціальні методи діагностики, зокрема УЗД.

Результати досліджень та їх обговорення. Діагноз на путрифікацію ставили за такими ознаками: пригнічений стан тварини, підвищення температури тіла, періодичні нутужування, в результаті яких із статевої щілини виділяється коричнева смердюча рідина.

При вагінальному дослідженні знаходили відкритий канал шийки матки і звертали увагу на сухість слизової оболонки піхви. За путрифікації плодів частота пульсу у собак складала 85, актів дихання 35, загальна температура тіла коливалась в межах 40-41,9⁰С.

Положення тіла у хворих тварин вимушено-лежаче, відмічалось хитке переміщення, знижена реакція на зовнішні подразники та слабо виражені поверхневі рефлекси.

При огляді ротової порожнини у хворих собак виявляли анемічність слизової оболонки. За бімануальної балотуючої пальпації черевних стінок відмічали больову реакцію та флюктуацію в рогах матки.

Аналіз отриманих результатів біохімічного дослідження крові (табл. 1) показав, що у собак за путрифікації плодів, загальний білок знаходиться в межах норми, але не фракції. Як відомо, альбуміни, білки крові, які становлять приблизно половину всіх сироваткових протеїнів та виробляються в печінці, лежать в верхніх межах норми і дорівнюють 35 г/л, тоді як глобуліни знизились нижче нижньої межі до 29 г/л. Такі зміни співвідношення білкових фракцій в крові призвели до зростання білкового коефіцієнту до 1,2 од.

1. Біохімічні показники крові у собак за путрифікації плодів

Показники	Результат	Норма
Загальний білок, г/л	64	55–75
Альбуміни, г/л	35	25–38
Глобуліни, г/л	29	30–37
Білковий коефіцієнт, од.	1,2	0,7–1,1
Сечовина, ммоль/л	23,4	3,3–9,0
Креатинін, мкмоль/л	198	45–135
АСТ, Од/л	234	10–50
АЛТ, Од/л	386	10–55
Індекс де Рітца (АСТ/АЛТ), од.	0,6	0,5–1,2
α -амілаза, г/ч ^х л	95,9	80–160
Білірубін загальний, мкмоль/л	8	1–7
Білірубін прямий, мкмоль/л	2	до 25%
Білірубін непряний, мкмоль/л	6	75%
Глюкоза, ммоль/л	7,7	3,4–5,65

Вміст креатиніну (один із метаболітів біохімічних реакцій амінокисотно-білкового обміну в організмі) зріс в 1,47 рази відносно верхньої межі норми. Рівень сечовини теж підвищився майже в 2,6 рази, порівняно з максимальним значенням норми. Головною причиною підвищення рівня сечовини в крові є ниркова недостатність. Однак підвищення сечовини може носити і поза нирковий характер: при втраті рідини, посиленому розпаді білків, важких інфекційних захворюваннях, серцевої недостатності тощо.

Вміст глюкози в крові собак за путрифікації плодів збільшився на 36,28% відносно верхньої межі норми (5,65 ммоль/л). Отже, такі зміни вище описаних показників протеїнового обміну вказують на ниркову недостатність середнього ступеня.

У нормі концентрація АЛТ (аланінамінотрансфераза, АлАТ) в крові невелика від 10 до 55 Од/л. Відомо, що даний фермент в більшій кількості синтезується в печінці, в меншій кількості в нирках, підшлунковій залозі, міокарді, скелетних м'язах і підвищена активність цього ферменту в сироватці розглядається як індикатор ураження печінки. Так, підвищені рівні АлАТ і АсАТ в 7,02 і 4,68 рази відповідно порівняно з верхньою межею по відношенню до норми, на нашу думку, підкреслюють запальні процеси в печінці, в наслідок розвитку інфекцій.

Характерні зміни біохімічних показників протеїнового обміну вказують на ниркову недостатність середнього ступеня та захворювання печінки.

2. Гематологічні показники крові у собак за путрифікації плодів

Показники	Результат	Норма
Гемоглобін, г/л	225	120–180
Гематокрит, %	62,0	34–48
Еритроцити, 10^{12} /л	16,17	4–7
ШОЕ, мм/г	64	до 13
Тромбоцити, 10^9 /л	264	200–500
Лейкоцити, 10^9 /л	38,43	8,5–10,5
Лейкоцитарна формула		
Базофіли	0	0
Еозинофіли	3	2–5
Мієлоцити	0	0
Юні	0	0
Паличкоядерні	3	2–6
Сегментоядерні	70	45–70
Лімфоцити	20	20–40
Моноцити	4	2–6

В еритроцитарній системі крові собак за путрифікації плодів, відбулися істотні зміни (табл. 2). Так, показники гемоглобіну та гематокриту збільшилися на 25,00% та 14,00% відносно верхньої межі норми. Як відомо, збільшення вмісту гемоглобіну в крові тварин (гіперхромемія) спостерігається при згущенні крові (утворення ексудатів, трансудатів), серцево-легеневій недостатності і поєднується, як правило, зі збільшенням кількості еритроцитів, які зросли в нашому випадку в 2,31 рази, порівняно з максимальним значенням норми.

ШОЕ не є специфічною для якого-небудь захворювання, але її зміни завжди є показником наявності патологічного процесу в організмі. Так, збільшення ШОЕ в 4,92 рази та кількості лейкоцитів 3,66 рази відносно верхньої межі норми, на нашу думку, свідчить про інфекційно-запальні процеси в організмі.

Отже, зміни гематологічних показників крові у собак за путрифікації плодів також свідчать про порушення роботи нирок і запальні процеси в організмі тварини.

Висновки.

1. Путрифікація плодів у собак супроводжується пригніченням загального стану, частішими пульсу та актів дихання, підвищенням загальної температури тіла, порушенням координації руху, вимушено лежачим положенням, анемічністю видимих слизових оболонок, больовою реакцією черевних стінок та флюктуацією у матці, виділенням із петлі гнійного смердючого ексудату з домішками крові.

2. Біохімічні показники протеїнового обміну вказують на ниркову недостатність середнього ступеня та захворювання печінки. Зміни гематологічних показників крові у собак за путрифікації плодів свідчать про запальні процеси в організмі тварини.

Бібліографічний список

1. Поширення хвороб заразної та незаразної етіології серед собак розплідника «Звездное счастье» Криворізького району / М. М. Марчук, Ю. Ю. Заїка, Ю. В. Дуда, Л. В. Корейба // Сучасний стан і перспективи розвитку аграрного сектору України : тези доп. II Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 11-12 жовт. 2017 р.) / Дніпропетровський ДАЕУ. – Дніпро, 2017 – С. 77-79.

Hudzovata S, Lashyn I, Koreiba L, Duda Y

CLINICAL CHARACTERISTICS OF FETUS PUTRIFICATION IN DOGS

Abstract. *The main signs of decay of fetuses in dogs are an increase in the frequency of the pulse and respiratory acts, an increase in the general temperature of the animal's body, a forced recumbent position and impaired coordination of movement, a decrease in the response to external stimuli and weak surface reflexes; anemia of the mucous membrane of the oral cavity, painful reaction of the abdominal walls and fluctuation in the horns of the uterus; discharge from the genital opening of a foul-smelling pathological exudate.*

Key words: *dogs, pathology of pregnancy, putrifaction, biochemical and morphological indicators of blood.*